

Міністерство освіти та науки України
Володимир - Волинський фаховий коледж

ЗАТВЕРДЖЕНО

В. о. директора коледжу

Олександр КОНОВАЛЮК

21 травня 2026 року

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

ПРОГРАМА

вступної співбесіди

для здобуття освітньо - професійного ступення

фахового молодшого бакалавра

на основі базової середньої освіти

<u>галузі знань</u>	D «Бізнес, адміністрування та право»
<u>спеціальності</u>	D6 «Секретарська та офісна справа»
<u>ОПШ</u>	«Правнича діяльність та офісне адміністрування»

Розглянуто і схвалено
на засіданні Педагогічної ради коледжу
20 травня 2026 року, протокол № 8

Володимир
2026 рік

Розробник програми: Анатолій Пісоцький, викладач історії та культури України
Володимир - Волинського фахового коледжу, викладач – методист

Обговорено та рекомендовано до затвердження:

1. Цикловою комісією соціально - економічних та гуманітарних дисциплін
18 травня 2026 року, протокол № 10.

2. Приймальною комісією Володимир – Волинського фахового коледжу 19
травня 2026 року, протокол № 3.

Пояснювальна записка

Програма співбесіди з історії України для абітурієнтів на основі базової середньої освіти (9 класів) до Володимир- Волинського фахового коледжу для здобуття освітньо- професійного ступеня фахового молодшого бакалавра розроблена на основі навчальної програми « Історія України 9- 11 класи»

Дана програма дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватись, на які питання треба звернути увагу при підготовці до співбесіди з історії України.

Мета та завдання вступної співбесіди

Мета вступної співбесіди з навчальної дисципліни « історія України» є

- виявити рівень навчальних досягнень та ступінь підготовленості з історії України вступників з метою їх подальшого навчання у Володимир- Волинському фаховому коледжі.

Основними завданнями співбесіди з навчальної дисципліни історії України є:

- оцінити знання вступників базових понять з історії України;
- виявити уміння абітурієнтів використовувати історичне минуле в сучасному житті України, вміти прослідковувати причинно - наслідкові зв'язки.

Співбесіда проводиться в усній формі у вигляді індивідуальної бесіди з кожним вступником. Під час проведення співбесіди вступнику заборонено використовувати підручники, засоби технічної інформації ,мобільні телефони та інші матеріали, що не передбачені рішенням Приймальної комісії. У разі користування вступником під час співбесіди зазначеними засобами інформації, він відстороняється від участі у співбесіді. За результатами співбесіди приймається протокольне рішення щодо надання вступником рекомендацій до зарахування.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОЇ СПІВБЕСІДИ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Розділ 1. Виникнення Русі – України. Русь - Україна наприкінці X – першій половині XI ст.

Розселення літописних слов'янських племен на території сучасної України. Суспільство та господарство східних слов'ян. Сусіди східних слов'ян. Заснування міста Київ. Перші руські князі. Правління руських князів наприкінці X – у першій половині XI ст. Впровадження християнства. «Руська правда». Влада. Суспільний устрій. Господарство. Повсякдення. Села. Міста. Ремесла. Торгівля. Релігійне життя. Культура.

Розділ 2. Русь - Україна у другій половині XI – першій половині XIII ст. Галицько – Волинське князівство («Держава Романовичів») кінця XII – середини XIII ст. Королівство руське середини XIII–XIV ст.

Поліцентричність руської державності в другій половині XI – першій половині XIII ст. Вишгородський, Любецький з'їзди князів та їхні рішення. Київське, Чернігівське та Переяславське князівства в середині XII – першій половині XIII ст.: політичне і соціально-економічне життя. Галицьке та Волинське князівства в XII ст. Утворення ГалицькоВолинського князівства («держави Романовичів»). Походи монголів на Русь. Особливості підпорядкування ГалицькоВолинського князівства («держави Романовичів») та інших князівств РусіУкраїни Монгольській імперії (Золотій Орді). Спроби організації антимонгольської коаліції. Відновлення влади Романовичів на Волині та в Галичині. Коронування Данила Романовича. Королівство Руське за наступників короля Данила. «Вигасання» династії Романовичів та боротьба претендентів на її спадщину.

Розділ 3. Руські землі в складі сусідніх держав (середина XIV – початок XVI ст.).

Інкорпорація земель до складу Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського, Польського королівства та інших держав. Кревська, Городельська унії та їх вплив на руську політичну еліту. Русь як окремий регіон у Польському королівстві. Луцький з'їзд монархів. Руські землі в суперництві Польщі та Литви. Київське князівство та його ліквідація. Особливості державних устроїв Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського, Польського королівства. Суспільні відносини на теренах сучасної України в XIV – XV ст. Сільське господарство. Міста, магдебурзьке право. Ремесла і торгівля.

Розділ 4. Землі України у XVI – першій половині XVII ст.

Люблінська унія 1569 р. Державний устрій Речі Посполитої. Договірний характер королівської влади. Землі Русі-України в Речі Посполитій. Суб'єктність українських воєводств. Соціальна структура населення українських земель у XVI – першій половині XVII ст. (стани: шляхта, селяни, міщани, духовенство). Шляхетське самоврядне судочинство. Литовські статuti. Селяни та їхнє становище. Елементи самоврядування. Міста як простір взаємодії різних станів, етнічних і релігійних груп. Господарське життя міст: цехи, торгівля.

Розділ 5. Становлення українського козацтва (XVI – перша половина XVII ст.). Козацька революція середини XVII ст. Війна за суверенітет козацької держави другої половини XVII ст.

Походження українського козацтва. Козацькі степові та прикордонні спільноти. Запорозька Січ. Реєстрове козацтво. Становлення козацького стану. Походи запорозьких козаків на володіння Кримського ханства та Османської імперії. Запорозько-кримський договір 1624 р. Участь та запорозького реєстрового козацтва у війнах Речі Посполитої. Козацькі повстання. Козаки у боротьбі за відновлення прав православної церкви. Ідентичність та політична культура козаків. Передумови і причини козацької революції. Козацько-

кримський союз. Події 1648 р. Події 1649 р. Зміна характеру повстання. Зборівський договір. Події 1650–1651 рр. Битва поблизу Берестечка і Білоцерківський договір. Битва поблизу Батого. Зовнішня політика: у пошуку союзників (Московське царство, Османська імперія, Молдавське князівство, Шведське королівство). Українсько-московський договір 1654 р. Гадяцька угода. Московсько-українська війна. Конотопська битва. Передумови, причини і перебіг «Руїни». Внутрішня боротьба за владу та впливи. Розкол козацької держави. Посягання Московського царства на її суверенітет. Спроби об'єднання Лівобережної та Правобережної Гетьманщини.

Розділ 6. Козацька Україна (Гетьманщина) другої половини XVII – початку XVIII ст. Україна та ранньомодерні імперії XVIII ст.

Зміна політичної еліти (зі шляхетської на козацьку). Соціальні групи в середовищі козацтва. Правобережне козацтво. Слобідська Україна. Запорозжя (Військо Запорозьке Низове). Гетьманщина в період Івана Мазепи та спроба усамостійнення. Конституція Пилипа Орлика. Нова Січ. Спроба реформування Гетьманщини за урядування Данила Апостола і Кирила Розумовського. Остаточна ліквідація Росією політичної та адміністративної автономії Гетьманщини і Слобідської України. Ліквідація Росією Запорозької Січі. Політична культура козацької старшини, «Історія русів» як її квінтесенція. Гетьманщина як частина Речі Посполитої. «Перезаселення» українських земель і ліквідація правобережного козацтва. Опришківський рух. Гайдамаки. Українські території як вузол протиріч між Російською та Османською імперіями. Становище Кримського ханства і його анексія Російською імперією. Імперська політика Росії щодо Півдня України.

Розділ 7. Українські землі в складі російської імперії в I половині XIX ст.

Початок українського національного руху («національне відродження»): шляхетський етап. Асимілятори і традиціоналісти. Новгород-Сіверський гурток автономістів. Харківський осередок українського руху. Формування сучасної національної ідентичності. Кирило-Мефодіївське братство та ідея всеслов'янської республікифедерації.

Розділ 8. Українські землі в складі Австрійської імперії в I половині XIX ст.

Початки українського національного руху в Австрійській імперії. Закарпатські «будителі». Товариство галицьких грекокатолицьких священників. Національна діяльність Грекокатолицької церкви. Гурток «Руська трійця». Дискусія про абетку (кирилиця чи латиниця) в Галичині.

«Весна народів» та суголосні їй події в Галичині, Буковині й Закарпатті в 1848–1849 рр. Скасування панщини. Перша політична організація українців – Головна Руська рада та її національна програма. Газета «Зоря Галицька». Українці в австрійському парламенті.

Розділ 9: Культура України XIX ст.

Умови розвитку освіти й культури в Україні. Імперська політика в галузі освіти й наук. Університети в Україні (Львівський, Харківський, Київський): освітнє, наукове, соціальне та політичне призначення. Елітарні навчальні заклади університетського типу: Кременецький лицей, Рішельєвський лицей в Одесі, Ніжинська гімназія вищих наук князя Безбородька. Інтелектуальні співтовариства. Становлення сучасної української літературної мови. «Енеїда» Івана Котляревського – перший твір нової української літератури. Націєтворча роль літературних та історичних праць. Теми та образи української романтичної літератури та історичної белетристики. Тарас Шевченко і його «Кобзар». Музика, театр, образотворче мистецтво та архітектура у світлі культурно-мистецьких течій класицизму і романтизму та розвитку національного руху. Національно-культурне життя поляків, росіян, євреїв, німців, кримських татар на теренах України. Єврейські «штетли». Ліквідація кріпацтва та реформи 1860–1870-х рр. Модернізація промисловості й сільського господарства. Торгівля. Втягнення підприємств України в імперський ринок. Урбанізація. Будівельна лихоманка. Зміни в транспортному сполученні: пароплавні компанії і розбудова залізничної мережі.

Розділ 10: Українські землі на початку XX ст

Український національний рух: організаційно-культурницький (інституційний або народницький) етап. Хлопомани і громадівський рух. Київська громада. Південно-Західний відділ Російського географічного товариства. Молоді громади. «Братство (Братерство) тарасівців». Ідейні основи українського руху: Володимир Антонович і Михайло Драгоманов. Реакція російської громадськості й імперської влади на розвиток українського руху: Валуєвський циркуляр і Емський указ. Польський, єврейський та кримськотатарський рухи в Україні. Польське повстання 1863–1864 рр. та його наслідки для поляків і українців.

Національно-політичні й культурні течії в українському русі Галичини і Буковини в II половині XIX ст.: русофіли («москвофіли») і народовці («українофіли»). Гасло «органічної праці». Налагодження контактів Київської громади з галицькими народовцями. Зародження ідеї «соборної України». Радикальний рух у Галичині. Зростання української політичної активності. Українсько-польське суперництво в Галичині. Українське представництво в Галицькому сеймі та австрійському парламенті у Відні. Народовська політика «нової ери». Утворення політичних товариств і політичних партій. Особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських регіонів. Пореформені (після скасування панщини в 1848 р.) зміни у становищі селянства. Нафтова промисловість Дрогобиччини. Кооперативний рух. Трудова еміграція.

Український національний рух: політичний етап. Радикалізація руху. Автономістська й самостійницька течії в національному русі. Розбудова політичних партій. Утворення національних організацій культурно-освітнього та військово-спортивного спрямування. «Націоналізація» селянства. Консолідація української нації. Українці в російській революції 1905–1907 рр. Боротьба українців за реформу виборчої системи в АвстроУгорській імперії. Український

національний рух і його опоненти в умовах пореволюційної (столипінської) реакції 1907–1914 рр. Товариство українських поступовців. Посилення імперського тиску з боку російської влади. Діяльність чорносотенців. Антиєврейські погроми. «Справа Бейліса». Посилення соціальної і політичної напруженості.

Примірний перелік питань для співбесіди з історії України для вступників на основі базової середньої освіти (9 класів)

1. Яким було правління перших руських князів наприкінці X – у першій половині XI ст.
2. Дати характеристику князюванню Володимиру Святославовичу (Великому). Прийняття християнства на Русі та його значення.
3. Князування Ярослава Володимировича (Мудрого). Внутрішня та зовнішня політика.
4. Галицько - Волинське князівство за князів Романа Мстиславовича та Данила Галицького в XII- XIII ст.
5. Українські землі у складі Великого князівства Литовського в XIV – XV ст.
6. Схарактеризуйте князя Василя - Костянтина Острозького як історичну особистість. Визначте місце Острозької академії в розвитку української культури.
7. Розкрийте причини та сутність роздробленості Русі - України в XII- XIIIст. Назвіть особливості політичного й соціально - економічного життя тих часів.
8. Розкрийте сутність та наслідки Люблінської унії для українських земель.
9. Розкрийте причини виникнення українського козацтва. Визначте місце козацтва в історії та культурі України.
10. Схарактеризуйте значення Запорозької Січі в історії українського народу. Розкрийте причини ліквідації Гетьманщини та Запорозької Січі.
11. Українське козацтво в першій чверті XVII ст. Гетьман Петро Конашевич Сагайдачний.
12. Утворення української козацької держави – Гетьманщини. Внутрішня і зовнішня політика.
13. Посилення колоніальної політики російської імперії. Гетьманування Івана Скоропадського, Павла Полуботка.
14. Русь - Україна за перших князів IX- X ст. Правління князів Олега (882- 912pp), Ігоря(912- 945pp).
15. Зміцнення Русі - України в середині X ст. Реформи княгині Ольги. Політика князя Святослава (957- 972pp).
16. Боротьба проти монгольських завойовників в XIIIст. Оборона Києва.
17. Визначне місце Трипільської археологічної культури в утвердженні відтворювального господарства на землях України

18. Схарактеризуйте державне, господарське та культурне життя античних міст - держав Північного Причорномор'я.

19. Найвище піднесення Русі – України. Князювання Ярослава Володимировича (Мудрого) (1019- 1054рр).

20. Визначте внесок Києво – Могилянської академії в культурно-освітньому розвитку українського народу.

21. Які передумови та причини національно - визвольної війни 1648 – 1657рр? Схарактеризуйте гетьмана Б.Хмельницького як історичну особистість.

22. Як відбувалися військові дії на Україні 1648 – 1651рр? Значення Зборівського та Білоцерківського договорів.

23. Внутрішня та зовнішня політика гетьмана Івана Виговського.

24. Передумови, причини та перебіг «Руїни» України в XVII ст. Внутрішня боротьба за владу та впливи. Розкол козацької держави.

25. Гетьманщина в період Івана Мазепи XVIII ст. та спроба усамостійнення.

26. Конституція Пилипа Орлика.

27. Ліквідація Запорозької Січі.

28. Опришківський рух. Гайдамаки. «Коліївщина» на Україні в XVIII ст.

29. Розкрийте роль Т.Шевченка в українському національному відродженні

30. Розкрийте зміст головних ідей діячів «Руської трійці» М.Шашкевич, І.Вагилевич, Я.Головацький.

31. Визначте місце Кирило - Мефодіївського товариства в українському національному відродженні.

32. Назвіть найвидатніші постаті національного відродження України другої половини XIX ст.. Дайте оцінку діяльності одного з діячів (на вибір).

33. Проаналізуйте особливості національно – визвольного руху на західноукраїнських землях під час революції 1848-1849рр в Австрійській імперії.

34. Схарактеризуйте внесок Михайла Грушевського в українську науку і культуру 1890-х рр..

35. Порівняйте роль народників, радикалів, москвофілів у суспільно – політичному житті західноукраїнських земель у другій половині XIXст.

36. Проаналізуйте початок національного відродження в Наддніпрянській Україні наприкінці XVIII – початку XIX ст.

37. Відміна кріпосного права 1861р в Наддніпрянській Україні та його наслідки.

38. Соціально-економічний розвиток України в другій половині XIX ст.

39. Українсько - московський договір 1654р та його наслідки для українського народу.

40. Український національний рух в Наддніпрянській Україні на початку XX ст: політичний етап. Радикалізація руху. Автономістська й самостійницька течії в національному русі. Розбудова політичних партій.

Критерії оцінювання

При оцінювання відповіді з історії України беруться такі критерії:

1. Повнота і правильність відповіді.
2. Абітурієнт мислить історико-хронологічно, орієнтується в історичному часі, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі.
3. Мислить геопросторово, орієнтується в соціально-історичному просторі, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища.
4. Мислить системно, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох.

Під час співбесіди член комісії задає абітурієнту два запитання з історії України, кожне з яких оцінюється максимально 3 бали.

1 бал отримує абітурієнт, який виявляє знання й розуміння основних положень даної теми, але викладає матеріал поверхнево, не вміє глибоко і переконливо обґрунтувати свої думки, викладає матеріал непослідовно, не вміє як слід прослідкувати причинно-наслідкові зв'язки у історичних подіях.

2 бали отримує абітурієнт, який демонструє знання і розуміння історичного матеріалу, однак у відповідях допускає помилки, які він виправляє при зауваженні члена комісії.

3 бали отримує абітурієнт, який ґрунтовно викладає історичний матеріал, вміє прослідкувати причинно-наслідкові зв'язки, вміє пов'язати історичний матеріал з подіями сьогодення, не допускає у відповіді помилок.

За сумою отриманих балів з історії України та української мови виставляється підсумкова оцінка співбесіди, яка переводиться в 200 бальну систему оцінювання.

**Додаток до Правил прийому до Володимир-Волинського фахового
коледжу**

Таблиця відповідності за 12-бальною шкалою, значенням 100 – 200 - бальної
шкали

1	незадовільно	4,9	129	8,8	168
1,1	незадовільно	5	130	8,9	169
1,2	незадовільно	5,1	131	9	170
1,3	незадовільно	5,2	132	9,1	171
1,4	незадовільно	5,3	133	9,2	172
1,5	незадовільно	5,4	134	9,3	173
1,6	незадовільно	5,5	135	9,4	174
1,7	незадовільно	5,6	136	9,5	175
1,8	незадовільно	5,7	137	9,6	176
1,9	незадовільно	5,8	138	9,7	177
2	100	5,9	139	9,8	178
2,1	101	6	140	9,9	179
2,2	102	6,1	141	10	180
2,3	103	6,2	142	10,1	181
2,4	104	6,3	143	10,2	182
2,5	105	6,4	144	10,3	183
2,6	106	6,5	145	10,4	184
2,7	107	6,6	146	10,5	185
2,8	108	6,7	147	10,6	186
2,9	109	6,8	148	10,7	187
3	110	6,9	149	10,8	188
3,1	111	7	150	10,9	189
3,2	112	7,1	151	11	190
3,3	113	7,2	152	11,1	191
3,4	114	7,3	153	11,2	192
3,5	115	7,4	154	11,3	193
3,6	116	7,5	155	11,4	194
3,7	117	7,6	156	11,5	195
3,8	118	7,7	157	11,6	196
3,9	119	7,8	158	11,7	197
4	120	7,9	159	11,8	198
4,1	121	8	160	11,9	199
4,2	122	8,1	161	12	200
4,3	123	8,2	162		
4,4	124	8,3	163		
4,5	125	8,4	164		
4,6	126	8,5	165		
4,7	127	8,6	166		
4,8	128	8,7	167		

Список рекомендованої літератури

1. Галімов А.А. Історія України : підруч. для 7 класу закл. загал. серед. освіти / А.А.Галімов, О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - Х.: Вид-во «Ранок», 2024.- 224с.; іл.

2. Власов В.С. Історія України: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / В.С.Власов. - Київ; Літера ЛТД, 2017.- 304 с.

3. Земерова Т. Ю. Історія України. Таблиці та схеми / Т. Ю. Земерова. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2018. – 448 с.

4. Пометун О.І. Історія України: підручник для 7 класу закладів середньої освіти / О.І.Пометун, О.В.Дудар, Н.М.Гупан. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2024.- 208 с.:іл.

5. Щупак І.Я. . Історія України: підручник для 8 класу закладів середньої освіти / І.Я.Щупак, Б.В.Черкас та ін.. - Київ: УОБЦ «Оріон», 2025.- 224с.: іл.

Інформаційні ресурси

1. Довідник з історії України. [Електронний ресурс]-Режим доступу <https://istzno.dp.ua/dovidnik-z-istoriyi-ukrayini>

2. "Козацтво XV-XXI ст." перейти на ресурс <http://www.cossackdom.com>

3. "Історія України в історіях" перейти на ресурс https://znohistory.ed-era.com/?fbclid=IwAR0ODUaKkj_azpZU7NCtP_2KqXWSDwgg4cAXhAD6xp18aX07X1a7H00YhPQ

4. "Історія: зародження української нації" перейти на ресурс <https://courses.ed-era.com/courses/EdEra/hi102/Hi102/about?fbclid=IwAR1wk1c7gUj8-nVJpm1eyLF2FIIon2dZjmOigKq49XRvdz7rRvDo2j5E-JY>

5. « Історія Західної України» перейти на ресурс https://wisecow.com.ua/history/istoriya-zaxidnoyi-ukrayini/?fbclid=IwAR35b4NZcnGdi5oKn4-I7_LWNED9fMTXi9HXfDxXoFFfHLLB4qouQ0IWt7o

6. «Історія для кожного» перейти на ресурс <https://m.facebook.com/groups/362310741334103?view=permalink&id=500424947522681>